

Awiasiya pudagy elektrik uçarlarynyň peýda bolmagy bilen ynkylapçylykly özgerişiniň bosagasynda dur. Howanyň üýtgemegi we uglerod zyňyndylary baradaky aladalar artdygyça, durnukly awiasiya çözümlerine bolan isleg hiç haçan beýle güýçli bolmandy. Bataryýalar we elektrik motorlary bilen işleýän elektrik uçarlary howa gatnawynyň daşky gurşawa täsirini ep-esli azaltmagy wada berýär. Eviation we Ampaire ýaly kompaniýalar bu ugurda öňdebaryjy bolup, prototipleri ösdürýärler we ýakyn wagtda asmanda adaty bir görnüşe öwürlip bilerler.

Elektrik uçarlarynyň iň möhüm artykmaçlyklarynyň biri, olaryň sera gaz zyňyndylaryny azaltmak mümkinçiligidir. Adaty reaktiw hereketlendirijiler ýangyç ýakyp, atmosfere köp mukdarda CO2 goýberýärler. Munuň tersine, elektrik uçarlary uçuş wagtynda hiç hili zyňyndy öndürmeýärler, bu bolsa olary has ekologiýa taýdan arassa alternatiwa öwürýär. Mundan başga-da, elektrik motorlary adaty hereketlendirijilerden has sessiz bolup, howa menzilleriniň töwregindäki ses hapalanmasyny azaltmaga kömek edip biler.

Elektrik awiasiyasynyň ösüşi ykdysady peýdalary hem getirer diýip garaşylýar. Elektrik uçarlarynyň işleýiş çykdajylarynyň, fosil ýangyçly uçarlara garanynda has pes bolmagyna garaşylýar. Munuň sebäbi ýangyç we abatlaýyş zerurlygynyň azalmagy, sebäbi elektrik motorlarynyň hereket edýän bölekleriniň az bolmagy we könelmäge az duçar bolmagydyr. Bu tygşytlamalar ýolagçylar üçin petek bahalarynyň peselmegine öwürlip, howa gatnawyny has giň köpçülige elýeterli eder.

Şeýle-de bolsa, elektrik awiasiyasynyň esasy akyma öwürülmezinden ozal entek çözülmeli kynçylyklar bar. Bataryýa tehnologiýasy uzak aralyga uçuşlar üçin zerur energiýa dykzylygyny üpjün etmek üçin ösmegini dowam etdirmeli. Häzirki bataryýalar agyr we çäkli kuwwata eýe bolup, elektrik uçarlarynyň aralygyny çäklendirýär. Alymlar has ýeňil, has täsirli bataryýalary ösdürmek ugrunda işleýärler we ep-esli öňegidişlik gazanylýar. Yzygiderli innowasiýa we maýa goýum bilen, elektrik awiasiyasynyň arzuwy ýakyn wagtda hakykata öwürlip, durnukly howa gatnawynyň täze döwrüni başlap biler.

Annajahan AGAÝEWA
S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk
uniwersitetiniň talyby